

ker takšnemu ki še ni bil drugje kakor v kotu na peči, vemo da po dnevi po temi hodi in se od takšnih gospodov odborikov ne pustimo komandirati.

Podgorje na Koroškem. V nedeljo 20. dec. priredila je tukajšnja podružnica nemškega šolskega društva božično veselico, pri kateri se je pogostilo vse šolske otroke, 92 ubožnim pa se je razne obleke podelilo. Porabilo se je v ta namen del čistega dobička letošnje šolske veselice; ostalo svoto so darovali prijatelji otrok. Vsem, ki so to lepo prireditev s svojimi darili omogočili, kakor tudi firmam Anton Sacher's Nflg. in Joh. Tschernitz v Celovcu, ki so oddale voljneno blago po najnižjih cenah, bodi na tem mestu priscrna hvala izrečena. — V nedeljo 21. dec. se je vršil letošnji občni zbor prostovoljne požarne brambo. Zbor je izvolil g. učitelja G. Srebernik, ki se je tekom let velikih zaslug za požarno brambo pridobil, za hauptmana. Bivšemu hauptmanu g. F. Schuster, ki je zopetno izvolitev z ozirom na preobilo dela odklonil, izrazila se je za njegov trud zahvala. Zapisnikarjevo mesto je prevzel g. nadučitelj K. Somonigg, za zabavnega načelnika pa je bil zopet izvoljen virtuos na klavirju in harmoniki g. Isidor. Društveno blagajno bude oskrbovali in naprej vrli g. Müller. — Vesel o svoji loovski sreči je g. F. Schuster, ki je pridobil na lovu „gamsbart“, 23/4 cm. dolg, kar je gotove redka sreča.

Slov. kmetom za novo leto.*)

Piše se nam: Zopet je preteklo staro leto in na pragu stojimo novega. Nižje višjemu, podložen predpostavljenu, služabnik gospodu, sosed sosedu, brat bratu itd. se zahvaljujejo drug drugemu za vse dobrote v starem letu, ter si voščijo vse dobro in najboljše za novo leto. In mi, dragi kmetje, kaj pa mi? — Presodimo v kratkem naše dobrote v starem letu! — Nič, nič, in zopet nič dobrega nismo doživeli v starem letu.

Po stari navadi, dosti trpljenja, britkosti, težav, plačil, gladu in žeje prestali smo; za to smo vstvarjeni, kajti drugače ni mogoče, da bi drugi stanovci brez skrbi in trpljenja mastno živeli. Imeli smo državne volitve v starem letu. Deloma po naši deloma zoper našo voljo, izvoljeni so bili kmetski poslanci. Obetalj so nam zlate bregove; in kaj so storili? Za nas na gospodarskem polju nič, nič in zopet nič! Pretepali so se za neumno „narodno“ politiko na škodo nam, za-se pa pridobili, da dobiva vsak za svojo prazno poslovanje 8000 K plače na leto. Poslanec Pišek vozil se je v zlato Prago rajdajit se s Čehi, kateri nam niso za najmanjši dobiček, — kranjski Hribar obiskoval je Ruse, kjer se še kmetje z bičem pretepavajo kakor pri nas živina, — poslanec duhovnik Korošek potoval je po Bozni in Srbiji, prošil za pajdašijo tiste rodove, pri katerih je še dnevni red tatvina, ropanje in celo moritve domačih kraljev. Podjarmili in združili bi nas Slovenci ti ljudje radi s tistim rodovom, ki še danes stojijo na najnižji stopinji vedenja in omike. Potepali so se ti poslanci gotovo na naše stroške; molčali pa tam kjer bi naj bili govorili v prvi vrsti za gospodarstvene ne pa samo za neumne „narodne“ koristi. V prvi vrsti stoji prazen želodec, potem še le pride prevzetan jezik. V narodnostnem boju stali so ti gospodje korajzji kakor petelinji, za kmetske koristi pa so se kaj malo bojali. Hujska se neprenehoma Slovence zoper Nemce kar je povzročilo v starem letu znane žalostne boje in pretepe med Slovenci in Nemci v Pragi, Celju, Ljubljani itd. Poprej se po zvijači in hinavščini ljudstva šunta in pusta, po bojih in pretepih se ti zviti krivci sodnijski kazni izognejo, deloma nedolžni in zapeljani pa se kesajo po zaporih. V državnem zboru pa se vladi zvito laže in trdi, da je vse to sovraštvo in pretepanje ljudska volja. Zoper Nemce se Slovence šunta, zakaj to, ve že danes slab politik! Naši prvaki dobro vedo, da v tekmovanju z Nemcem in na podlagi nemške omike se Slovenec izobražuje, ker mu je potem mogoče brati ne samo hujskajoče slovenske, temveč tudi izobražene nemške časopise. Slovensko ljudstvo naj pa bi ostalo zmiraj nevedno, kajti prvaki vedo

da se da izkoriščevati in vladati le nevedno ljudstvo. Kakor se v nečestnosti držali in izkoriščevali nekdanji farizeji in pismoučeni Izraelce, ravno tako poneumnjujejo in izkoriščujejo naši prvaki nas Slovence. Poglejmo jih, kako jim rastejo trebuhji in se polnijo njih žepi! Da pa izpolnjujejo lažje še zanaprej to svojo nesramno brezvestno delovanje, skušajo našo pozornost obračati od-se in proti Nemcem, kakor tisti tat, katerega zasledujejo ljudje in ki sam kot prvi najhujše kriči: „Primte ga, primte ga!“ V starem letu skovali in razžirili so po svojih lažljivih časopisih neumno frazo „Svoji k svojim“ — Slovenci, ne kupujte pri nemških trgovcih, oštrjih itd.; ti vas udirajo, goljufajo itd.

No dragi Slovenci, sodimo trezno, s kom stojimo že dalje v kupčiji kakor z Nemci? Kdo nam odkupi od nekdanj naše pridelke, naj že bude živina, žito, svinje, sadje, vino, itd. kakor Nemci? Ali storijo to morda Rusi, Srbi, Črnogorci, katerim bi nas radi ti izdajalci podjarmili? Morda ti šenka slov. dohtar v slučaju stroške, — plača za-te slov. davkar štibro, — ti posodi „Posojilnica“ denar za nižje obresti? Slovenci, vendar odprimo enkrat oči ter preglejmo te hinavce in farizeje, naše oderube! Šuntajo nas zoper Nemce, ter nam fanšujejo znanje nemškega jezika! — Zakaj pa neki ti farizejski hinavci naši prvaki pošiljajo svoje otroke v nemške šole, za izobrazbo v nemške pokrajine, zakaj neki ne v blaženo Rusijo in Srbijo?? Slovenci, pomislimo trezno resnico!

O tej zadevi pregovorimo drugič. Danes izjavimo medsebojno voščilo za novo leto. Kaj nam je storiti? Kmetsko združenje med Slovenci in Nemci, — izobraženje ljudstva kolikor in kakor le mogoče! — do izobrazbe pa je potreba v prvi vrsti izobraženih nepostranskih časopisov. Ali bodemo prebrali časopise, kateri vedomo zmiraj hujše šuntajo in hujskajo ljudstvo, narod zoper narod? Ne, nikakor ne! Poprijeli se bodemo, in voščimo si za novo leto časnik, kateri nas poučuje k napredku, nevstrašeno razsvetluje hinavsko postopanje farizejev in pismoučenih, gojžila hudobijo ter hvali dobroto! In ta časnik je edini — Ptajski „Štajerca“! — Dobrota tega lista je znana, naj porečejo o njem sovražniki kar hočejo. Največi sovražniki „Štajerca“ se pohajajo na nekih priznanih in nekih spovednicah. Prvo znanje in zagotovilo pa je, da kateri duhoven „Štajerca“ zatiruje, je in ostane slab duhoven, ravno tako kakor je vsak tat sovražnik orožnika ali žandarja. Ne daj povoda za napad in nihče te ne bude ter ne sme nastati, kazenska postava je takemu v branitev, — krivi tat pa se ne more in ne upa pritožiti! Kako življenje takih bi bilo, če bi časnikov ne bilo, in kako delovanje tatov in hudodelnikov bi bilo, če bi orožnikov ne bilo? Sam Bog se usmili!

Toraj Slovenci, za novo leto Vam naj bude v darilo — „Štajerc“. Poprimimo se ga, — v nobeni pošteni hiši naj ga ne manjka. Ti dragi „Štajerc“ pa le postopaj nevstrašeno kakor do sedaj tudi v novem letu in naprej.

Koncom 18. stoletja je rešil nevstrašeni cesar Jožef II. ljudstvo posebno kmetske sužnosti in tlake, — in v začetku 20. stoletja nas kmetske reši Ti „Štajerc“ iz krepeljiv farizejev in pismoučenih! Kmetje, pomagajmo si sami, in Bog nam bude pomagal. Bog nas obvaruj v novem letu pred našimi prijatelji, pred našimi sovražniki se bodemo sami varovali. — Kmetski pozdrav in veselo novo leto!

Kmet in kmetski prijatelj.

Novice.

Vsem prijateljem, ki so nam poslali voščila ob priliki božičnih praznikov in novega leta izrekamo na tem mestu pri-srčno zahvalo.

Uredništvo in upravništvo.

Srbski voli so postali tako važno politično vprašanje, da bi na njem kmalu sedanja klerikalna vlada poginila. Ali k sreči za to vlado se je našlo še toliko „kmetskih“ poslancev, ki so priskočili vladi na pomoč in izdali svoje poljedelske volilce. Poročali smo že v zadnji številki,

da je bila postava sprejeta, ki omogoči uvoz srbskih vol in sicer z enim glasom večine. Kmetska slovenska poslanca Pišek in Ježovnik nista glasovala proti tej za našo živinorejo nesrečni postavi in zato je bila sprejeta. Zdaj se norčujejo gotovi gospodje iz kmetov in pravijo: ej slaba mora biti kmetija, ako bude uničena vsled uvoza tistih 70.000 srbskih volov. Pa stvar je drugačna. Avstrijska živinoreja in zlasti živinoreja planinskih dežel je bila doslej popolnoma zanemarjena. Komaj se je malo povzdignila, komaj da je postala edina kmetska panoga, ki donša vsaj nekaj dobička, ko se jo je že na tako brezstidni način oškodovalo. Treba pomisliti položaj. Kmet dela — ako ima sploh kakšni dobiček — k večjem s 3—4% dobička Veliki industrijci pa gorvijo sploh šele tedaj o dobičku, ako se obrestuje njih kapital s 5%. In koliko velikih industrijcev pa imajo Slovenci? Za tujo veliko industrijo so glasovali izdajalski prvaki! In še nekaj: Srbija se vendar z vsemi kriptli oborožuje proti Avstro-Ogrski. Od oktobra 1908 pa do danes je dovolila srbska skupščina (državni zbor) 34 milijonov dinarjev za boj proti Avstriji. In tej državi so naši prvaki izdajalci pomagali! Kar se je pa dovolilo Srbiji, dovoliti se bude moralo tudi Rumunski, Bulgariji, Turčiji in Grški ter končno tudi Rusiji. Kaj pa potem? Ali so naši prvaki to premislili? So, oj, premislili so vse. Ali prodali so svoje kmetske volilce za skledo leče!

Ne nabirajte zakladov . . . Kakor znano, so se klerikalci na Tirolskem sprli, en del se imenuje stare „klerikalce“, drugi del pa „krščanske socialce“. In ta dva tabora vodita hud boj med seboj. Pri temu pride marsikaj zanimivega na dan. Tako je pisal staro-klerikalni list „Tiroler Stimmen“ sledeče: „Novi predsednik deželnega kulturnega sveta namerava menda veliko potovanje. Kajti zaračunal se je za prihodnje leto za vožnje 4000 K. S to svoto bi g. predsednik lahko celo leto v železniškem vozu preživel; ja prepotoval bi lahko celo zemljo. In ta denar bude vzel iz deželnih doklad, ki znašajo na Tirolskem 63%. Dosedaj skozi 25 let je bila služba predsednika brezplačna. Ali komaj je dobil to službo krščanski socialce, ko si že zaračunal plačilo“. — Tako sodijo klerikalci o „klerikalcih“. Ako bi mi trdili, da se da klerikalno prepričanje kupiti kakor oglodane kosti, potem bi črni listi vpili, da je to „brezverska“ laž. Ali kaj pravijo k temu?

Iz Spodnje-Štajerskega.

Prekrstili so v „beli Ljubljani“ neko zankerno dete, ki še noče poginiti, ako ravno bi bilo že v interesu javne čednosti davno čas . . . Prekrstili so dete, puhloglavega smrkolina, ki je hotel v družbi resnih ljudi zgago delati . . . Da nas naši čitatelji dobro razumijo, jim pove-mo sledeče: Svoj čas se je ustanovil v Ljubljani (odnosno v Kanniku) neki zakoniti listič, kate-rega se je hotelo razširiti z ukradnimi adresami „Štajerca“. List je bil zasebna lastnina nekega moža. Ali tisti dr. Jurtela, ki menda še vedno meni, da mu je čast, ako je vrhovni zaščitnik in prijatelj klavirno-lažnivega hofrata Ploja, je znal na ne posebno reelni podlagi dotični list v svoje roke dobiti. In prišlo je do boja, ko zagleda nakrat luč sveta listič „Novi slovenski Štajerc“. Da je bil list ustanovljen edino v to svrhu, da uniči našega naprednega „Štajerca“, to je razvidno že iz imena. Seveda, bilo je to neumno počenjanje, kakor da bi se muha v slona zaganjala. Ali „Novi slovenski Štajerc“ je izhajal in izhajal. Mi te cunje niti omenili nismo, kajti kdo bi se brigal za vsako pokveko, posebno če je duševni oče te pokveke človek, ki je sicer c. k. hofrat, ki pa doslej ni odgovoril na očitanje, da je lagal in obrekoval Plojev „Novi slov. Štajerc“ je izhajal seveda v Ljubljani. Tja, med ljubljanske barabe, tudi spada. Ali v kljub temu, da so Plojevi pristaši delovali kakor da bi terpentina pili, vkljub temu, da so okoli plesali kakor muha v močniku, vkljub temu, da so stotero svojih lističev po cestah razstrosili in v blatu valjali, kamor sicer ti listi spadajo, — ni bilo naročnikov. Hofrat Ploj pa mora imeti svoj list, v katerem bude tako nesramno lagal in obrekoval, kakor se mu je to že parkrat dokazalo! . . . In glej, — prekrstili so dete! „Novi slovenski Štajerc“ ne bude več izhajal.

* Za zadnjo številko žalobno prepozno.